

TENTOONSTELLING FREEMLOOSZ

De aan *Freemloosz* deelnemende kunstenaars zijn afkomstig uit verschillende disciplines. Hen is gevraagd een bijdrage te leveren die beantwoordt aan het uitgangspunt: een tentoonstelling van digitale prints op papier of ander materiaal dat via een 2D digitale printer wordt verwerkt. De deelnemers worden op de volgende pagina's voorgesteld.

Terwijl we buiten om de oren worden geslagen met woorden als *piëzo-* of *pigment print*, *dibond* of *aluminiumdruk*, zien we in deze tentoonstelling beelden met als enig kader hun begrenzing: frameloos. Meest afgedrukt op een stuk papier, van dun en teer tot dik en stevig, losjes geprikt op de wanden. Gaat het om het beeld, om het object of om beide? Wat doet de ondergrond met de inkt, met de kleur, met de voorstelling, is het beeld 'werkelijk', getekend, of geënceneerd? Soms herkennen we een fotografisch beeld, vaak ook lijkt het een synthese van oude en nieuwe technieken.

Freemloosz is een verkenning van een nieuw gebied. Juist in een medium waarmee de visuele realiteit zo nauwkeurig kan worden weergegeven wordt hier een parallelle werkelijkheid voelbaar. En worden beelden tijdloos, los van het leven van alledag.

Te zien vanaf dinsdag 1 t/m maandag 21 mei (2e pinksterdag) – opening zondag 6 mei 17:00.

KANTJIN

De opening van de keramiektentoonstelling *Too Hot to Handle!* was een groot succes: veel publiek, flinke belangstelling vanuit andere musea en vanuit de gemeente burgemeester Hetty Hafkamp en wethouder Hugo Snabilie. De expositie was georganiseerd door Dien Jorien Geertsma en Sies Vrasdonk, beiden keramist en ook beiden vertegenwoordigd met eigen werk. Bij de opening maakte voorzitter Jos Min van de gelegenheid gebruik om museum Kranenburgh te feliciteren met haar 25-jarig jubileum. Dien Jorien gaf een bijzonder informatieve en onderhoudende lezing over hoe keramiek zich als discipline de laatste jaren als autonome kunstvorm heeft ontwikkeld en gemanifesteerd. Foto's van het werk van alle exposanten illustreerden haar verhaal. Van Cecil Kemperink werd een bijzondere videoperformance vertoond waarbij het specifieke geluid van gebakken klei de hoofdrol speelt. Na het voorstellen van de exposanten werd de tentoonstelling bezocht en waren de complimenten niet van de lucht. Zeer tot genoegen van allen die zich hadden ingespannen er een mooie en interessante tentoonstelling van te maken.

Zowel het jubileum van het KCB (70-jarig bestaan) als dat van Kranenburgh (25-jarig bestaan) geeft aanleiding om even stil te staan bij het verleden: hoe kon in Bergen zo'n kunstlievend klimaat ontstaan...?

Al vanaf 1900 kwamen kunstenaars naar Bergen voor de natuur en het bijzondere licht. Maar de aanwezigheid van een mecenas die de kunsten toegedaan was, heeft zeker ook geholpen. Dat is heden ten dage niet anders, moet worden geconstateerd – vooral na de financiële ingrepen van Halbe Zijlstra een paar jaar geleden.

In 1931 werd er al in Bergen een vereniging opgericht met de mooie naam *Moderne kunst aan het volk*. Helaas was deze vereniging geen lang leven beschoren. Maar in 1932 werd de *Berger Kunstenaars Kring* opgericht met "het uitsluitende doel om de economische belangen van zijn leden te dienen". Initiatiefnemers waren, naast Jacob Hemelrijk, kunstenaars zoals Wiegman, Filarski en Colnot. Hoe belangrijk Jacob Hemelrijk als promotor van de kunsten geweest is, werd duidelijk door de tentoonstelling in 2016, die aan zijn leven gewijd was. Naar aanleiding daarvan verscheen er een historische biografie met als titel *Jacob Hemelrijk, een veelzijdig en gedreven mens*, geschreven door Maria Smook-Krikke en Joop Bekius.

De schilder Matthieu Wiegman wees erop dat "de Bergense kunstenaars een uitgesproken plaats in de kunstontwikkeling innamen". Dit werd beaamd door de burgemeester: "het zijn de schilders die er in belangrijke mate toe bijdragen de schoonheid van Bergen in brede kring bekend te maken" (bron: bovengenoemde biografie).

Na de oorlog kwam een stroom van ideeën, goed voorbereid tijdens de bezetting, op gang. Dat resulteerde in de oprichting van het KunstenCentrum Bergen in 1947. Vervolgens namen KCB-kunstenaars het initiatief tot oprichting van een museum voor de Bergense School en dat werd in 1993 een feit. Zo blijkt maar weer dat uit het ene initiatief het andere voortvloeit. Concluderend: kunst kan pas volledig tot haar recht komen als maker en gebruiker er gezamenlijk aan deelnemen. Dan pas is er die vanzelfsprekende plaats voor een ontmoeting tussen kunst en leven.

Tot slot: noteer alvast de datum voor de komende Algemene Ledenvergadering in Kranenburgh: dinsdag 1 mei 2018, 20:00. Agenda en jaarverslagen volgen.

FREEMLOOSZ

Gretha Aerts (1947). Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten, Den Haag.

Tot 1992 werkzaam geweest als docent aan diverse middelbare scholen en aan de Hogeschool van Amsterdam. Sinds de academie werkzaam als beeldend kunstenaar.

'Mijn werk: aanvankelijk lithografie en aquarel in grote formaten, maar de laatste jaren heb ik een voorliefde voor acryl en soft pastel. Beide geven een mogelijkheid voor prachtig en intens kleurgebruik. Mijn beelden zijn herkenbaar, maar vaak met een vervreemdend aspect.

Graag werk ik ook met bestaand beeldmateriaal in de vorm van collage of verken ik een muziekboek uit 1952, door van bladmuziek beeldmuziek te maken.'

(gretha-aerts.nl)

Martijn Engelbregt (Den Haag, 1972). Hogeschool voor de Kunsten Utrecht.

Richtte *Circus Engelbregt* op, een 'ontregelende verbindingsorganisatie' – doel: de sociale duurzaamheid in de wereld vergroten.

'Met het project *Gewenste Intimiteiten* vragen wij voorbijgangers na te denken over aanraking in de (semi) openbare ruimte. Als aanraking gewenst is, wordt dit bezegeld met een *Please Touch* sticker. Vaak lijken mensen zich bewuster van hun angst voor aanraking dan van hun verlangen naar aanraking. In deze tijd waarin mensen zich onder meer via #metoo bewust worden van ongewenste intimiteiten willen we hiermee krampachtigheid doorbreken en gewenste intimiteiten op diverse locaties in de hand spelen.'

(egbg.nl)

Truus Groen (Akersloot, 1946). Johns Hopkins University, Baltimore en Academie Psychopolis, Den Haag (fotografie). KABK Den Haag (schilderen, tekenen, grafiek).

'In "de lijnen" die ik nu bij het KCB presenter is fotografie opnieuw de basis. De landschappelijke lijnen typeren de manier waarop ik creëer. Min of meer bij toeval ontmoet ik een situatie, waarin ik een lijnvorm met expressieve potentie zie, zoals een zandlijn of een ijslijn door scheuren in het ijs. In mijn atelier ga ik aan de slag met het ruwe fotomateriaal. Door middel van fotomontage ontstaat een lange lijn. Uiteindelijk – gedrukt op kalk- of polyesterpapier – is het gebruikte materiaal doorslaggevend.'

(truusgroen.nl)

Michiel Hertroys (Amsterdam, 1941). Opleiding Ateliers 63.

'Mijn oeuvre: schilderijen, houtskooltekeningen en pastels. Ik zoek in het schetsdagboek het experiment met vorm en fictie. Het zijn mijn denkprojecten, in de atelierkast staat een hele rij. Slopen om de bladzijden te kunnen exposeren is geen optie, de samenhang raakt verloren. Toch wil ik laten zien wat er in de beslotenheid van de schetsdagboeken verborgen blijft. Via Bureau Groet zijn van de bladzijden prints gemaakt op A3-formaat. Een keuze hieruit wordt tentoongesteld. In de KCB.NU schrijf ik de column *Schildersverdriet*, inmiddels nummer 73. De eerste 55 nummers zijn gebundeld onder dezelfde titel (ligt ter inzage).'

(aandemuur.com)

Marcus van Hoorn (Amsterdam, 1947), als schilder/graficus autodidact.

Technieken: olie op doek, acryl, zeefdruk. Zijn zeefdrukken hebben een verdoorgevoerde strakke grafische vormgeving, waarbij het gebruik van grote vlakken overheerst met als resultaat een suggestieve geabstraheerde kijk op de werkelijkheid. Vitaliteit en vergankelijkheid vinden we als onlosmakelijke tegenpolen terug in het werk van Marcus. Zijn schilderijen zijn figuratief-geabstraheerd, losser van aard, waarbij het onderwerp ondergeschikt is aan vorm en kleur. Naast opdrachtwerk maakt hij ontwerpen voor decors, kunstfolders, cd-omslagen en affiches. 'Als inzending heb ik gekozen voor een op de computer gemaakte afbeelding van een, ooit in Bretagne getekend, drooggevalen scheepswrak.'

(marcusvanhoorn.nl)

Horden & Schimmel (Annelies Horden (Leerdam, 1960). Nieuwe Akademie, Utrecht.

Gerda Schimmel (Heiloo, 1953). HBO textiel.

Sinds 2011 werken zij regelmatig samen. Eerst werd het

bestaande werk verenigd en sinds 2014 worden ook gezamenlijke projecten gedaan. Voor beiden is de structuur, het ritme, de patronen en de gelaagdheid van het materiaal van wezenlijk belang in hun autonome werk. Het lukt hen elke keer om elkaar te versterken, ieder vanuit haar eigen invalshoek, omdat ze uiteindelijk dezelfde taal spreken.

(annelieshorden.nl) (gerdaschimmel.nl)

Roland de Jong Orlando (Schijndel, 1961). Hogeschool voor de Kunsten, Amsterdam (1990).

Deelname aan exposities in bijna alle Europese landen, alsook in de USA, Mexico en Egypte (special guest Biënnale 2006).

'Het werk van Roland de Jong Orlando laat een fascinatie zien voor systemen, patronen, regels en het creatieve gebied tussen wiskunde en esthetiek. Zijn sculpturen (meestal van Cortenstaal of hout) zijn opgebouwd uit modules, die hij volgens een bepaald plan produceert. Bij het rangschikken van die modules past hij soms getallenseries toe (zoals Fibonacci), maar ook doet hij spelenderwijs onderzoek naar mogelijke combinaties, waardoor er verrassende, nieuwe vormen ontstaan.'

(dejongorlando.com)

Jawek Kwakman. Opleiding AKI, Enschede.

'Mijn terrein is computational design, een navigatie-instrument, een tool om er de complexiteit en de schoonheid van de 3D fractale wereld mee te ontluieren. Digitale

media zijn mijn gereedschap. De in 3D software ontwikkelde werelden vormen mijn reisdagboek, waarbij ik op reis ga zonder een stap buiten de deur te zetten. Ik creëer letterlijk en figuurlijk mijn eigen driedimensionale werelden. Ik ontwerp animaties en 3D werelden, gebruikmakend van diverse 3D en game software. Zo ontwerp ik werken variërend van 80x80 cm tot wel 25 m2, voor onder meer overheid, bedrijf en ook particulier.'

(jawekkwakman.com)

Hans Langeree (Den Haag, 1956). Mimeschool, Pantomimetheater Rob van Reijn, opleiding fotografie Henk Buyze.

Hans is – behalve fotograaf – theatermaker, regisseur, schrijver, ontwerper van kostuums en objecten en de laatste jaren ook (erfgoed-) educatieprojecten.

'Mijn inspiratie voor het werken met de camera haal ik vooral uit de natuur en de mens. En waar ik dan de laatste tijd veel mee werk zijn de Olympus OM-D E-M5 Mark II, Panasonic GX 80, Sony RX100 II. Ja, en voor de afwerking de ambachtelijke doca van vroeger met Durst kleurenvergroter (nog steeds in mijn bezit) en ilford of Kodak afdruppapier.'

(hanslangeree.nl)

Cis Luttkhuis (1948). Hogeschool ArteZ, Arnhem, 1e graads handvaardigheid.

Cis maakt foto's in de openbare ruimte. Het werk is dus niet geconstrueerd, maar de beelden zijn her en der aangetroffen. Plaats en land zijn niet belangrijk. In de relatie tussen vorm en inhoud maken ze zich juist los van hun herkomst en verwijzen ze naar zichzelf. In zijn werk draait het enerzijds om perfectie en verval als manifestaties van vervreemding. Dit kan – in die uitersten – leiden tot eenzaamheid en leegheid. Anderzijds gaat het om zoeken naar verbondenheid. Dan toont het werk het zoeken naar balans, tot 'thuiskomen', tot menselijkheid.

(cisluttkhuis.com)

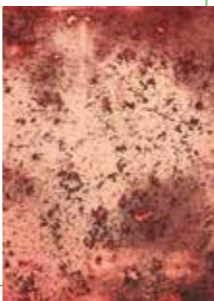

Ursula Neubauer (München, 1939). Master of Fine Arts Carnegie Mellon University, Pittsburgh Pa, USA.

Sinds 1975 deelgenomen aan vele solo- en groepstentoonstellingen in binnen- en buitenland. Haar werk is herhaaldelijk bekroond en opgenomen in openbare collecties. Artist in residence o.a. in het Masereel Centrum, Kasterlee (B) en het Kala Art Institute, Berkeley Ca, USA. 'Opgeleid als graficus heb ik in de loop der jaren mijn technieken uitgebreid naar andere media, zoals schilderen, animatie en video, beelden en digitaal werk, daarbij laverend tussen figuratie en abstractie. Daarom baseer ik mijn digitaal werk ook op diepdruk, houtskooltekeningen en droge naald, soms in combinatie met landschapsfoto's.'

(ursulan Neubauer.nl)

Noortje Peerdeman (Lutjebroek, 1959). Klassieke opleiding – in 2012 afgestudeerd – tekenen en schilderen aan de Wackers Academie, Amsterdam.

'Meedoen aan de tentoonstelling *Freemloosz* vind ik wel heel inspirerend. Ik was toch al van plan om prints te maken van mijn werk dus dat kwam goed uit. Het leek me heel mooi om prints van olieverf schilderijen op aluminium te laten maken en dat is nu ook heel goed gelukt. Mijn werk is realistisch. Voor deze expositie heb ik twee zelfportretten uitgekozen vanaf de rug gezien. En ja, mijn voorkeur blijft uitgaan naar schilderen op linnen met olieverf.'

(noortjypeerdeman.com)

Ankie Postma (Amsterdam 1943). LO-Handvaardigheid, Vrije Academie, Den Haag, afdeling grafiek.

'Mijn hoogdrukken, gemengde technieken en schilderijen worden in het algemeen gekenmerkt door eenvoudige, maar krachtige vormen en een sober gebruik van primaire kleuren. Graag begeef ik me op andere, onbekende paden – dit keer op het digitale: een uitdaging, een onderzoek. Een kunstvorm waarin de mogelijkheden eindeloos lijken, waardoor je makkelijk de weg kwijtraakt. Alles lijkt mogelijk, maar gelukkig hoeft niet alles. Het was bijzonder dat de gebruikte beeldelementen de lading van de penseelstreek en de houtnerf over konden nemen. Zo is het mijn eigen werk gebleven, waarbij het gaat over vorm en kleur.'

(ankiepostma.nl)

Frits van de Reep (1967), fotograaf - afgestudeerd als architect.

De inspiratie die Van de Reep haalt uit de architectuur en stedenbouw is van grote invloed op zijn fotografie. Centraal in zijn werk staat het minimalistisch ordenen van de wereld om hem heen. Gefascineerd door de *genius loci*, de geest van de plek, laat hij de omgeving op zich inwerken en onderzoekt deze vervolgens intuïtief met zijn camera. Een zoektocht naar verborgen schoonheid om deze in al haar eenvoud en abstractie zichtbaar te maken. Door te componeren met massa, ruimte, structuur, contrast en ritme ontstaat een nieuw beeld met een eigen sfeer en identiteit.

(fritsvande-reep.com)

Ton Voermans (Alkmaar, 1952). Gerrit Rietveld Academie, Fotografie en Audiovisuele Vormgeving.

'Over mijn werk: van losse flarden worden echte afbeeldingen gemaakt – foto's en tekeningen worden omgesmeed tot foto-

beelden. Heerlijk, zo'n harde schijf als werkruimte-en-archief, daar kan geen atelierruimte tegenop. Ik ga door tot de stroom uitvalt en dat kan zo maar ineens gebeuren: een technische storing omdat de zin op is. De binnen *Freemloosz* getoonde werken zijn gemaakt voor een nooit te voltooien videopresentatie. De afmetingen zijn net zo wispelturig en willekeurig als bij een projectie van een film in een kamer of een zaal.'

Aldus fotograaf Ton Voermans.

(tonvoermans.nl)

SOCIËTEITSBERICHTEN

Kranenburgh is vrijdag 27 april gesloten. Daarom is de sociëteit een dag eerder: donderdag 26 april.

Elke laatste vrijdag van de maand (uitgezonderd juli en augustus) van vijf tot half acht soos in de foyer van Kranenburgh. Elkaar weer ontmoeten en genieten van de meegebrachte hapjes en met altijd als middelpunt een kunstenaar die een presentatie van zijn/haar werk geeft.

Het programma voor de komende maanden:

- 26 april (**LET OP: DONDERDAG!!!**) **Bastiaan Zuid**, schilder. ...en nodigt je uit om je eigen verhaal te vinden in zijn schilderij dat gevuld is met vele mogelijke verhalen.
- 25 mei **Gertjan Evenhuis**, beeldhouwer. ...grote beelden waarin de werkelijke waarden en thema's van ons bestaan tot uitdrukking komen...
- 29 juni **afsluiting** van het sociëteitsjaar met muziek van **Jozef & Friends** (Jos en Ellen Min), waarna we – zoals elke zomer – twee maanden op reces gaan.
- 28 september **Dien Jorien Geertsma**, keramist. 'Somige vormen hebben een bijna menselijke expressie en door ze te combineren ontstaat...'

ACTIVITEITEN LEDEN

(voor vermelding in deze rubriek: stuur je info aan de redactie)

- **Roland de Jong Orlando** Voorjaarssalon, Pulchri Studio, Den Haag, nog t/m 29 apr | *Art Keukenhof*, Lisse, nog t/m 12 mei
- **Marli Turion** expositie *GUM*, De Cacaofabriek, Helmond, nog t/m 13 mei | *Tekenkabinet VI*, Tekenkabinet, Amsterdam, za+zo nog t/m 30 jun
- **Nan Mulder, Gea Karhof** expositie in galerie SIEAC, Tianjin (CHN), 18 mei – 17 jun
- **Cis Luttkhuis** fototentoonstelling *Barmhartigheid*, Centre Céramique, Maastricht, nog t/m 10 jun
- **Truus Groen** *Blind Windows*, Pulchri Studio, Den Haag, 16 jun – 10 jul
- **Marina van der Kooi, Roland de Jong Orlando** *Beeldreflecties*, 100 jaar Nederlandse Beeldhouwkunst, Pulchri Studio, Den Haag, 6 mei – 24 juni
- **Piet Lont** duo-expo met Joris Miedema *DichtDruk* (poëzie en grafiek), Grote Kerk, Alkmaar, 22 jun – 22 jul
- **Nan Mulder** *Boundless* (selected group exhibition PCANZ), Waikato Museum, Hamilton (NZ), 4 mei – 5 aug
- **Kees de Kort** *We are food*, museum Jan Cunen, Oss, nog t/m 16 sep
- **Gertjan Evenhuis** *7. Schweizerische Triennale der Skulptur*, Bad Ragaz (CH), 5 mei – 4 nov
- **Angeline Lips** groepsexpositie *99+1 Vrije Kunst in Nijmegen*, Museum Het Valkhof, Nijmegen, 9 jun – 17 sep | deelname letterkundig project *Lân fan Taal*, Museum Tresoar, Leeuwarden, nog tot 31 dec

SCHILDERSVERDRIET 73

In Libanon bezocht ik het Hezbollah-monument. Het ligt op een heuvel dichtbij de grens met Israël. Verbaasd keek ik naar het decoratief neergesmeten oorlogstuig, rondom kapotte tanks, kanonnen met verwrongen lopen. Het leek een slagveld waarvan de lijken waren weggehaald. Glimmend koper-gepoetste granaathulzen dienden als wegwijzer. Zo'n huls had mijn oma als paraplubak in de gang staan. Van kogels waren mozaïeken gelegd, het recente oorlogsverleden begon al een spel te worden.

Ik was met een select groepje archeologen in voor toeristen ontraden gebied. Dat is niet zo gek want oudheidkunde beleeft men vaak op onmogelijke plaatsen. Uit een bus kwam ons een groep zwart geklede moslimvrouwen tegemoet. Stonden we hier wel goed als Westerse toeristen? Een ontmoeting met Libanese vrouwen die in de oorlog minstens één familielid hadden verloren, wie zijn wij voor hen? Maar ze keken neutraal, niet boos en glimlachten soms zelfs naar ons.

We bezochten het gerestaureerde kruisvaardersslot in de buurt. Het hoog gelegen slot was een goede positie geweest om Libanese raketten af te vuren op Israël. En nu weer tot ruïne gereduceerd door Israëlische bommen. Een ruïne is per definitie kapot. Ik had het niet eens in de gaten, dat van die recente bommen hoorde ik pas later.

Op een ochtend stonden we aan zee voor een kleine riviermonding. Eeuwenlang was dit de enige doorgang voor buitenlandse legers naar het Midden-Oosten. Egyptische, Perzische, Griekse, Romeinse en Franse legers, m'n god, wat een drukte. Maar nu groeiden er rozebloeiende wilde cyclaampjes op de hoge oeverwanden. Dat deed me plezier en ik vond dat leuker dan die mozaïeken met kogels van de vorige dag. Uitgehakte en gegraveerde plaquettes tegen de rotswand getuigen nog steeds van al die krijgshaftige daden, in hiërogliefen, spijkerschrift en zo door tot *Les troupes françaises sont entrées victorieuses*. Indrukwekkend voor archeologen, maar ik vond het bijna spookachtig om zoveel geschiedenis in één gezichtsveld te hebben. Een toverbal als het ware, maar met synthetische smaken.

Daar had het moderne Libanon ook wat van. Het liep tegen Kerstmis. De hoge vrolijk verlichte en versierde kunststofkegels waren de kerstbomen. Daaruit klonken gewoon onze klassieke kerstliederen *de herdertjes* en *er is een kindeke* enz. Ik vond dat óngewoon, het bijbelse oude Libanon huist nog steeds ergens in mijn hoofd. Nog vreemder was het dat die kerstkegels met liederen en al bij de moskeeën stonden opgesteld! In de grootste kegels stond vaak een kerststal, ouders met kinderen liepen in en uit. Ik kon dit even niet volgen. Was ik getuige van een loyale verbroedering, een oprechte oecumene, een geloofsvermenging, een schijngevecht of maakten ze er een potje van?

Mijn Westerse denken – ik wist niet dat ik het tóch had – werd tijdens deze reis op losse schroeven gezet. Elke omlijsting viel er van af. Gek, ik was er wel tevreden mee, mijn denkraam was ik kwijt, goed om eens frame-loos te zijn.

Michiel Hertroys

KCB*NU
is de NieuwsUitgave van
KunstenCentrumBergen
en verschijnt 6x per jaar

KunstenCentrumBergen
Hoflaan 26
1861 CR Bergen NH
E: info@kunstenCentrumBergen.nl
I: www.kunstenCentrumBergen.nl

Redactie: Margreeth Ulm,
Rinus van de Peppel
T: 072 5154 157
E-mail:
rinusvandepeppel@hetnet.nl

Tekening K. Cebee:
Karen Opstelten
Aforisme: Theo Olthuis
Vormgeving:
DieuwkeGroet.nl